

Uitvoeringsagenda Wonen en Werken 2024-2027

Voortgangsrapportage 2026

1 Inleiding

1.1 Introductie

Wonen en werken zijn belangrijk voor de brede welvaart in Brabant. De provincie staat daarbij voor grote opgaven. Er zijn meer woningen nodig, de wachtlijsten zijn lang en de bestaande woningvoorraad sluit niet altijd aan op veranderende woonbehoeften. Ook de Brabantse economie vraagt om voldoende ruimte voor bedrijven, innovatie en werkgelegenheid. Deze opgaven hangen samen met thema's als mobiliteit, gezondheid, klimaat, energie, veiligheid en biodiversiteit.

Het Beleidskader Wonen en Werken geeft richting aan deze ontwikkelingen. Hierin staan de provinciale ambities, doelen en keuzes voor de komende jaren. Het vormt de basis voor het beleid op het gebied van woningbouw, werklocaties en een aantrekkelijke, toekomstbestendige leefomgeving.

De Uitvoeringsagenda Wonen en Werken 2024-2027 vertaalt deze ambities naar concrete acties. De agenda beschrijft wat de provincie de komende jaren doet en welke resultaten daarbij worden nagestreefd. De nadruk ligt op het versnellen van woningbouw, het ontwikkelen van passende werklocaties en het versterken van de leefbaarheid in steden en dorpen. Ook zet de provincie in op verduurzaming van bedrijventerreinen en toekomstbestendige stedelijke netwerken.

Wonen en werken worden in samenhang bekeken met andere maatschappelijke opgaven. Zo ontstaan oplossingen die bijdragen aan meerdere doelen tegelijk en Brabant economisch sterk, sociaal veerkrachtig en ruimtelijk aantrekkelijk houden. Samenwerking is hierbij onmisbaar. De provincie werkt samen met gemeenten, waterschappen, het Rijk en andere partners. Gemeenten hebben een belangrijke rol in de uitvoering. De provincie ondersteunt hen met kennis, onderzoek, regionale afstemming en coördinatie en neemt actief deel aan complexe gebiedsontwikkelingen.

1.2 Kernboodschap

Op het gebied van volkshuisvesting heeft de provincie, met de inwerkingtreding van de Wet versterking regie volkshuisvesting, op 1 juli 2026 een grotere en meer sturende rol gekregen. Dit vraagt om versterkte (regionale) regie op de woningbouwprogrammering en om een goede doorwerking daarvan in het provinciale volkshuisvestingsprogramma en de samenwerking met gemeenten.

We zetten stappen om bestaande bedrijventerreinen toekomstbestendig te maken door herstructurering te versnellen. Daarbij richten we ons op beter ruimtegebruik, verduurzaming en het versterken van economische kwaliteit. Samen met gemeenten werken we aan concrete gebiedsaanpakken en afspraken over samenwerking, instrumenten en middelen. Daarnaast werken we het herstructureringsinstrument bedrijventerreinen verder uit om uitvoeringskracht, kennisopbouw en financieringsmogelijkheden te versterken. Zo blijven Brabantse bedrijventerreinen aantrekkelijk en kunnen zij meegroeien met de economische en maatschappelijke opgaven van morgen.

De stedelijke gebiedsontwikkelingen komen steeds meer in de uitvoeringsfase. Daarmee verschuift de aandacht van planvorming naar de realisatie van woningen, voorzieningen en

toekomstbestendige leefomgevingen. Tegelijkertijd worden knelpunten rond netcongestie, stikstof, betaalbaarheid, mobiliteit en businesscases zichtbaarder. Dit vraagt om samenwerking, flexibiliteit en innovatieve oplossingen, zoals circulair en biobased bouwen, slimme energiesystemen en nieuwe mobiliteitsconcepten.

Tot slot maakt de op te stellen investeringsagenda van NOVEX Stedelijk Brabant nog scherper wat nodig is om de verstedelijkingsopgaven te realiseren. Daarmee helpt zij om middelen, uitvoeringskracht en bestuurlijke aandacht gericht te bundelen.

1.3 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk schetsen we de belangrijkste ontwikkelingen met betrekking tot de voortgang in de uitvoering. Daarbij brengen we ook de impact van deze aspecten in beeld op de uitvoeringsagenda en geven concreet aan waar er bijstelling nodig is (of mogelijk gaat zijn). In hoofdstuk drie geven we het financieel overzicht weer. Indien van toepassing omvat dat ook financiële voorstellen die in Burap-II meegenomen worden. Daarna vatten we de voorgestelde aanpassingen in de uitvoeringsagenda voor volgend jaar samen. Hiermee ontstaat een concreet en transparant overzicht in wat op welke wijze gewijzigd wordt. Tot slot is een bijlage opgenomen met de afhandeling van moties en toezeggingen die betrekking hebben op de beleidsonderdelen uit deze voortgangsrapportage.

2 Ontwikkelingen met impact op de uitvoering

2.1 Wet Versterking Regie Volkshuisvesting

Per 1 juli 2026 is de Wet versterking regie volkshuisvesting van kracht. Hiermee krijgen overheden meer mogelijkheden om gezamenlijk te sturen op voldoende, betaalbare en passende woningen. De provincie pakt hierin een stevigere regierol en zet nadrukkelijk in op versnelling van de uitvoering. We werken aan het provinciaal volkshuisvestingsprogramma, sturen op de voortgang van woningbouwafspraken en ondersteunen gemeenten bij complexe gebiedsontwikkelingen. Met betere monitoring, gerichte inzet van instrumenten en sterke regionale samenwerking vergroten we de uitvoeringskracht en brengen we de realisatie van de Brabantse woningbouwopgave verder vooruit.

Impact op de uitvoeringsagenda

De Wet versterking regie volkshuisvesting versterkt vooral de beweging die in actielijn 2 van de Uitvoeringsagenda Wonen en Werken ("Bouwen en wonen in sterke steden en vitale dorpen") al is ingezet. De wet vraagt niet om een volledig andere koers, maar heeft wel gevolgen voor de rol, prioritering en manier van werken van de provincie. De belangrijkste consequenties voor de acties en werkzaamheden binnen actielijn 2 Wonen en Bouwen zijn:

- **Betaalbaarheid:** de ambities worden minder vrijblijvend: de bestaande Brabantse ambities moeten worden vertaald naar juridisch verankerde, regionaal toetsbare woningbouwprogrammering. De bestaande woondeals lopen hier al gedeeltelijk op vooruit: daarin zijn afspraken opgenomen over minimaal twee derde betaalbare woningbouw en 30% sociale huur. De wet geeft deze afspraken een steviger wettelijk fundament.
- **Aandachtsgroepen:** De uitvoeringsagenda gaat nog uit van een regionale verdeling van de huisvesting van aandachtsgroepen. De Wet versterking regie volkshuisvesting legt echter de formele opdracht nadrukkelijker bij iedere afzonderlijke gemeente.
- **Regionale woondeals:** Door de komst van provinciale en gemeentelijke volkshuisvestingsprogramma's verschuiven woondeals van beleidskader naar regionaal uitvoeringsinstrument. Afspraken over realisatie, samenwerking en bijsturing blijven daarin staan, terwijl wettelijke doelen voortaan in de volkshuisvestingsprogramma's worden vastgelegd.

De beleidsrichting van de Uitvoeringsagenda verandert daarmee niet wezenlijk, maar de uitvoering wordt minder stimulerend en meer normerend en toetsend. Daarnaast blijft de realisatie ook afhankelijk van externe factoren (de zogenaamde Kritische Succes Factoren, KSF's) zoals netcongestie en stikstof.

2.2 Versnelling woningbouw

De versnelling van de woningbouw blijft een belangrijke prioriteit. Samen met gemeenten, Rijk en partners zetten we concrete instrumenten in om plannen sneller tot uitvoering te brengen. Dit doen we onder andere via de regionale woningbouwafspraken, monitoring en programmering en ondersteuning met kennis en onderzoek. De komende periode krijgt de uitvoering hiervan een extra impuls door de voorziene nieuwe meerjarige Rijksmiddelen. Daarnaast voeren we een brede consultatie uit onder gemeenten naar hun behoeften op het gebied van actief grondbeleid bij woningbouwopgaven. De uitkomsten hiervan gebruiken we om te bepalen of en hoe aanvullende

provinciale instrumenten kunnen bijdragen aan versnelling. In Q4 verschijnen nieuwe bevolkings- en woningbehoefteprognoses. Op basis daarvan herijken we de woningbouwopgave en de doelstellingen voor aantallen woningen, zodat deze aansluiten bij de actuele Brabantse behoefte.

Impact op de uitvoeringsagenda

Voor actielijn 2 Bouwen en Wonen betekent dit dat de bestaande woningbouwinzet nadrukkelijker wordt gekoppeld aan uitvoering en versnelling. De regionale woningbouwafspraken, monitoring en programmering en ondersteuning met kennis en onderzoek blijven de basis van de aanpak. De voorziene meerjarige Rijksmiddelen kunnen helpen om deze basis te versterken en plannen sneller uitvoerbaar te maken.

De brede consultatie onder gemeenten naar hun behoeften op het gebied van actief grondbeleid is een nieuwe aanvulling op de acties en werkzaamheden die in de Uitvoeringsagenda zijn benoemd. Daarmee wordt verkend of aanvullende provinciale instrumenten nodig zijn om gemeenten beter te ondersteunen bij woningbouwopgaven, bijvoorbeeld waar versnelling afhankelijk is van grondposities, financiële haalbaarheid of uitvoeringscapaciteit.

De nieuwe bevolkings- en woningbehoefteprognoses in Q4 zijn bepalend voor de actualisatie van de doelstellingen ten aanzien van het aantal te realiseren woningen. Op basis van deze prognoses wordt gezien of en hoe de huidige woningbouw aantallen moeten worden bijgesteld.

2.3 Herstructurering bedrijventerreinen

De noodzaak om bedrijventerreinen te herstructureren neemt toe. Op deze locaties komen grote opgaven samen rond energietransitie, circulaire economie en klimaatadaptatie, terwijl de ruimte in Brabant schaars is en netcongestie de mogelijkheden voor nieuwe ontwikkelingen en verduurzaming beperkt. Gemeenten lopen daarbij tegen knelpunten aan op het gebied van kennis, capaciteit en financiering. Daarom verkennen we het opzetten van een nieuwe provinciale verbonden partij in de vorm van een herstructureringsbedrijf voor bedrijventerreinen.

Impact op de uitvoeringsagenda

De verkenning naar het opzetten van een nieuwe provinciale verbonden partij in de vorm van een herstructureringsbedrijf is een nieuwe activiteit binnen actielijn 3 van de uitvoeringsagenda. Dit spoor richt zich op het versnellen van de verduurzaming van bedrijventerreinen en op een passend en toekomstbestendig aanbod van werklocaties. Het herstructureringsinstrument geeft hieraan een nog meer uitvoeringsgerichte invulling, doordat het inspeelt op knelpunten bij gemeenten rond kennis, capaciteit en financiering. Daarmee wordt de bestaande inzet uit de uitvoeringsagenda versterkt: van stimuleren, ondersteunen en samenwerken naar het organiseren van extra uitvoeringskracht voor prioritaire herstructureringsopgaven op bedrijventerreinen.

2.4 Verduurzaming bedrijventerreinen

Binnen de aanpak Grote Oogst ligt de focus de komende periode op het realiseren en "oogsten" van de projecten die op de bedrijventerreinen in gang zijn gezet. De aanpak blijft gericht op het versneld verduurzamen van Brabantse bedrijventerreinen, waar grote opgaven samenkomen rond energietransitie, circulaire economie, klimaatadaptatie en vergroening. Met de verlenging van de samenwerking met de terreinen uit de eerste tranche en de uitbreiding met nieuwe bedrijventerreinen wordt de continuïteit van de aanpak geborgd. Ook de icoonprojecten blijven daarin belangrijk, omdat deze bijdragen aan zichtbare en schaalbare resultaten op de terreinen.

In Q4 wordt de aanpak geëvalueerd. Deze evaluatie geeft inzicht in de voortgang van de realisatie de werking van de bijdrageregelingen. De uitkomsten vormen belangrijke input voor het bepalen van het vervolg van de aanpak, mede in relatie tot de keuzes die in een nieuw Bestuursakkoord worden gemaakt over de inzet op toekomstbestendige en duurzame bedrijventerreinen.

Impact op de uitvoeringsagenda

De voortgang van Grote Oogst is een concrete invulling van actielijn 3 van de uitvoeringsagenda, waarin wordt ingezet op het versnellen van de verduurzaming van bedrijventerreinen en op een passend en toekomstbestendig aanbod van werklocaties. Er is daarmee geen sprake van een losstaande nieuwe opgave naast de uitvoeringsagenda, maar van een verdere concretisering van de bestaande inzet op duurzame en toekomstbestendige bedrijventerreinen.

De focus op realisatie van projecten, icoonprojecten en uitbreiding naar nieuwe terreinen geeft uitvoering aan deze lijn. Daarbij verschuift het accent steeds meer van aanjagen, verkennen en ondersteunen naar het daadwerkelijk realiseren en “oogsten” van projecten op de terreinen. De evaluatie in Q4 vormt vervolgens een belangrijk ijkmoment om te bepalen welke onderdelen van de aanpak effectief zijn, welke randvoorwaarden nodig blijven en hoe het vervolg van actielijn 3 kan worden vormgegeven. Daarmee levert de evaluatie ook input voor bestuurlijke keuzes in relatie tot een nieuw Bestuursakkoord.

2.5 Campus- en locatieontwikkelingen

Binnen de Uitvoeringsagenda Wonen en Werken zetten we in op toekomstbestendige werklocaties die bijdragen aan economische ontwikkeling, verduurzaming en zorgvuldig ruimtegebruik. Daarbij benaderen we locatie- en campusontwikkelingen in samenhang met onder meer bereikbaarheid, energie, klimaatadaptatie en de versterking van economische ecosystemen.

Voor de Automotive Campus Helmond wordt de provinciale betrokkenheid geïntensiveerd. De voorgenomen gezamenlijke overname met de gemeente Helmond moet meer publieke regie mogelijk maken op de verdere ontwikkeling van de campus. Deze ontwikkeling heeft een langjarig karakter en vraagt ook in de volgende bestuursperiode om inzet, sturing en een periodieke afweging van publieke meerwaarde, investeringen en risico's.

Daarnaast volgen we de plannen van de regio's voor grootschalige werklocaties met een regionale functie. In het vierde kwartaal wordt bovendien een nieuwe prognose van de ruimtevraag naar bedrijventerreinen opgesteld. De regionale plannen en deze prognose vormen gezamenlijk een belangrijke basis voor het beleid, regionale programmeringen en de provinciale rolneming in de volgende bestuursperiode. Daarbij zal op basis van het nieuwe bestuursakkoord verdere scherpste worden aangebracht in op welke locatie en met welke inzet de provincie de ontwikkelingen aanjaagt. Dat geldt zowel voor grootschalige ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld Brainport Oost, als voor campussen.

Impact op de uitvoeringsagenda

De Automotive Campus wordt volledig publiek georganiseerd, in afwijking van de in de uitvoeringsagenda genoemde PPS-constructie. Voor actielijn 3 is verder geen koerswijziging nodig. Het Ruimtelijk Economisch Handelingsperspectief, de regionale afspraken en de nieuwe prognose van de ruimtevraag naar bedrijventerreinen ondersteunen gerichte keuzes nu en in de volgende bestuursperiode over locaties, campussen en de provinciale rol.

2.6 12 Stedelijke gebiedsontwikkelingen

Binnen de twaalf grootste Brabantse steden zijn steeds meer gebiedsontwikkelingen in de uitvoeringsfase gekomen. De provincie denkt mee, werkt mee en financiert waar dat nodig en passend is. Tegelijkertijd blijven deze ontwikkelingen complex en langdurig. Knelpunten rond onder meer netcongestie, stikstof, mobiliteit, betaalbaarheid en stijgende kosten kunnen leiden tot vertraging en hogere investeringen. Juist deze knelpunten bieden ook kansen om innovatieve oplossingen en nieuwe vormen van samenwerking en financiering toe te passen.

Bij verschillende gebiedsontwikkelingen is inmiddels concrete voortgang geboekt. Bij 't Zoet in Breda, De Els in Waalwijk, Kastanjeweg Oost in Uden en Fellenoord in Eindhoven zijn stappen gezet met aankopen, financiering en investeringsbeslissingen. Bij andere ontwikkelingen ligt het accent nog op verkenning en planvorming. Dit geldt onder meer voor de Spoorzone in 's-Hertogenbosch en het Stationskwartier in Roosendaal, waar de ontwikkelstrategie en de mogelijke provinciale rol verder worden uitgewerkt.

De aard en looptijd van deze gebiedsontwikkelingen maken duidelijk dat de provinciale betrokkenheid ook na deze bestuursperiode nodig blijft. Daarbij vraagt ook de aanpak van gemeenten waar nog te weinig beweging ontstaat om een gerichte afweging. Tegelijkertijd moet worden gezien welke ambities binnen de bestaande middelen kunnen worden gerealiseerd en waar aanvullende financiële ruimte, instrumenten of prioritering nodig zijn.

Impact op de uitvoeringsagenda

De voortgang vraagt binnen actielijn 1 van de uitvoeringsagenda om voortzetting en waar nodig aanscherping van de aanpak, met langjarige betrokkenheid, maatwerk en voldoende instrumenten en middelen om gebiedsontwikkelingen verder te brengen. We zien dit als opgave richting de volgende bestuursperiode.

2.7 NOVEX Stedelijk Brabant

In het gezamenlijk door Rijk, provincie, gemeenten en waterschappen opgestelde Ontwikkelperspectief NOVEX Stedelijk Brabant zijn de hoofdkeuzes vastgelegd voor duurzame verstedelijking. Deze koers is in 2024 vertaald naar een adaptieve uitvoeringsagenda met bestuurlijke uitvoeringsafspraken voor verdere uitwerking, programmering en uitvoering. De uitvoering wordt jaarlijks geconcretiseerd in een werkagenda en op regionaal schaalniveau in uitvoeringsagenda's en afspraken.

In het BO MIRT van 8 januari 2026 is afgesproken om voor NOVEX Stedelijk Brabant één Investeringsagenda op te stellen als vervolg op en verdieping van de uitvoerings- en werkagenda's. Het proces start in juli 2026 en duurt naar verwachting circa één tot anderhalf jaar. De Investeringsagenda moet scherper maken wat nodig is om de verstedelijkingsopgaven te realiseren en helpt om middelen, uitvoeringskracht en bestuurlijke aandacht gericht te bundelen. Brabant Bouwt en de Multimodale Agenda van SmartwayZ.NL vormen hiervoor mede input. De inzet is om toe te werken naar een beperkt aantal sleutelprojecten voor Stedelijk Brabant.

Impact op de uitvoeringsagenda

Voor actielijn 1 'Sturen op een duurzaam samenhangend stedelijk netwerk' betekent dit dat de bestaande samenwerking binnen NOVEX Stedelijk Brabant verder wordt verdiept. De uitvoeringsagenda gaat al uit van gezamenlijke programmering, regionale afspraken en het jaarlijks concretiseren van de opgaven via werkagenda's. Het opstellen van één

Investeringsagenda NOVEX Stedelijk Brabant is echter nieuw ten opzichte van de uitvoeringsagenda.

Daarmee wordt een extra stap gezet van gezamenlijke koers en afspraken naar scherpere prioritering van investeringen, middelen en uitvoeringskracht. De Investeringsagenda moet helpen om de opgaven uit het Ontwikkelperspectief en de uitvoeringsagenda's beter uitvoerbaar te maken en toe te werken naar een beperkt aantal sleutelprojecten voor Stedelijk Brabant.

2.8 Overige ontwikkelingen

2.8.1. Successen

Hackatons Parallel plannen

De Provincie Noord-Brabant stimuleert efficiënte planprocessen om de woningbouw te versnellen. Parallel plannen is daar een voorbeeld van. Vaak is het planproces een estafette van opeenvolgende stappen, wat leidt tot lange doorlooptijden. Door parallel te plannen wordt de doorlooptijd significant teruggebracht met efficiëntere inzet van mensen. De hackatons dragen bij aan het concreet en op projectniveau maken van een parallelle planning met het hele projectteam.

Model Anterieure overeenkomst

Met de introductie van de model-intentieovereenkomst, in navolging van de model Anterieure overeenkomst, zet de provincie Noord-Brabant een belangrijke stap in het versnellen van woningbouwprojecten. Door vooraf heldere afspraken te maken over samenwerking, rollen en vervolgstappen ontstaat sneller duidelijkheid voor alle betrokken partijen. Zo helpt het model om van ambitie naar uitvoering te komen en woningbouwplannen voortvarender van de grond te krijgen. De Brabantse aanpak trekt inmiddels ook buiten de provincie de aandacht en krijgt op verschillende fronten navolging. De ontwikkelde werkwijzen worden steeds vaker gezien als een veelbelovende aanpak om woningbouwprocessen te versnellen en de samenwerking tussen overheden en marktpartijen te versterken.

Kennis en verbinding in stedelijke gebiedsontwikkeling

Met het kennis- en netwerkprogramma Stedelijke Gebiedsontwikkeling organiseren we online kennissessies, excursies, lezingen en workshops. De bijeenkomsten trokken gemiddeld 40 tot 120 deelnemers en boden ruimte voor kennisdeling, inspiratie en netwerkvorming. De jaarlijkse werkconferentie werd bezocht door circa 200 deelnemers. Onderwerpen die aan bod kwamen waren onder andere biobased bouwen, grondexploitatie en financiën, toerisme en leisure, kunst in gebiedsontwikkeling en sociale cohesie. Het programma draagt daarmee bij aan het versterken van kennis, samenwerking en innovatie binnen het vakgebied.

Ruimtelijk-economisch handelingsperspectief

Onder andere in de uitvoeringsagenda Wonen en Werken 2024-2027 en de voortgangsrapportage (2025) is opgenomen dat een Ruimtelijk-Economisch Handelingsperspectief (REH) zal worden opgesteld. Gedeputeerde Staten hebben in januari het REH vastgesteld. Met het REH wordt ingezet op het versterken van de samenwerking met de Brabantse regio's, gemeenten en het Rijk en wordt, waar nodig, geduid binnen welke thema's aanvullende provinciale uitvoeringskracht in het ruimtelijk economisch domein benodigd is. De focus ligt hierbij op bedrijventerreinen. Hiermee wordt invulling gegeven aan de provinciale rol om regie te voeren op de provinciale ruimtelijk-economische doelen. Met het REH zijn ook enkele aanbevelingen van het

advies 'Regionale meerwaarde van grootschalige logistiek' van BrabantAdvies concreet uitgewerkt.

SPRONG

SPRONG (Samen bouwen met Partners in Regio's aan Omgevingsplannen van Noord-Brabantse Gemeenten) is een leer-werktraject voor professionals van 24 Brabantse gemeenten om samen te leren en te werken aan een regelset voor het omgevingsplan. In 2025 is begonnen met een regelset voor bouwen en is een eerste aanzet gemaakt voor het thema milieu. Begin 2026 is in samenwerking met de 3 omgevingsdiensten, 3 veiligheidsregio's en 3 GGD's 1 set milieuregels opgeleverd het omgevingsplan. Deze regelset bevat de thema's water, bodem, (bouw)veiligheid, duurzaamheid en gezondheid. Gemeenten krijgen met deze regels een gedeeld vertrekpunt: een basis die houvast biedt, maar ruimte laat voor lokale keuzes en ambities. Vervolgens is ingezoomd op de verschillende gemeentelijke verordeningen en hoe deze vertaald kunnen worden naar het Omgevingsplan. In het najaar van 2026 wordt SPRONG afgerond met werksessie rondom een regelset voor het "gebruik". De samenwerkende gemeenten hebben inmiddels het initiatief genomen voor een verkenning naar de mogelijkheden voor het continueren van SPRONG 2.0 in 2027 en verder. Een concept-projectplan is gedeeld met alle Brabantse gemeenten waarbij tegelijkertijd om input en commitment voor een vervolg wordt gevraagd. Op basis van het Brabantse voorbeeld zijn inmiddels ook in andere provincies gesprekken gestart over de mogelijkheden van SPRONG. Overijssel is in maart 2026 met deze aanpak gestart.

2.8.1. Diversen

Werklocaties

Bij BURAP-II 2026 worden twee beleidsindicatoren aangepast (bevoegdheid PS):

- 1) Indicator '50% verduurzaming in 2030 op het gebied van energie- en materiaalgebruik op Grote Oogst terreinen' wordt aangepast naar 'Ontwikkeling van een monitor om de voortgang van de verduurzaming van de 40 grootste bedrijventerreinen in beeld te brengen.'
- 2) Indicator 'Opleveren kwalitatieve en kwantitatieve monitor Grote Oogst' wordt aangepast naar 'Bij einde looptijd van de samenwerking is minimaal 90% van de verduurzamingsprojecten afgerond of in uitvoering.'

3 Financiën

3.1 Financieel overzicht

Beleidsonderdeel <i>Bedragen in mln.</i>	2024/2025 Realisatie	Raming 2026	Raming 2027	Reserves	Totaal
Wonen	11,2	5,2	1,2	2,4	20,0
Werklocaties	6,5	5,4	2,3	15,7	29,9
Stedelijke gebiedsontwikkeling	31,2*	1,5	0,2	38,5	71,4
Totaal	48,9	12,1	3,7	56,6	121,3

* Waarvan € 28,8 mln. gestort in risicoreserve t.b.v. gebiedsontwikkelingen Knoop XL Eindhoven (8 28 mln.) en de Els in Waalwijk (€ 0,75 mln.)

Toelichting

Wonen

Van het totaal van € 20,0 mln. betreft het voor € 10,6 mln. de inzet van Rijkmiddelen voor versnelling woningbouw via aanvullende capaciteitsinzet. Er worden nog aanvullende Rijkmiddelen verwacht voor 2027 en verder. De regeling (en daarmee de omvang) moet door het Rijk nog worden vastgesteld. De middelen in de reserve zijn voorzien ingezet te worden voor onze inzet op versnelling woningbouw waaronder de (uitkomsten van) de verkenning op de inzet van grondbeleid.

Werklocaties:

De middelen in de reserve zijn voorzien ingezet te worden voor o.a. Automotive Campus Helmond en herstructurering. Opname in meerjarenraming o.b.v. uitwerking/concrete besluiten. Van het totaal van € 29,9 mln. betreft het voor € 3,4 mln. de inzet van Rijkmiddelen voor verduurzaming bedrijventerreinen.

Stedelijke gebiedsontwikkeling:

De middelen in de reserve zijn voorzien ingezet te worden voor de (voorziene) gebiedsontwikkelingen in de 12 grootste steden waaronder inzet voor 't Zoet Breda, Kenniskwartier Tilburg en centrumontwikkeling Helmond.

Doorkijk volgende bestuursperiode:

Voor de (volledige) realisatie van onze ambities verwachten we dat aanvullende inzet in de volgende bestuursperiode nodig is. De keuzes hiertoe zullen zijn beslag moeten krijgen in het nieuwe bestuursakkoord.

3.2 Financiële voorstellen

N.v.t. Deze voortgangsrapportage behelst geen voorstellen die leiden tot begrotingswijzigingen bij BURAP-II 2026.

4 Aanpassingen uitvoeringsagenda

In de vorige hoofdstukken zijn de relevante ontwikkelingen beschreven inclusief een toelichting op de inhoudelijke en/of financiële gevolgen ervan voor de Uitvoeringsagenda Wonen en Werken. In onderstaand schema zijn de voorgestelde inhoudelijke aanpassingen voor de uitvoeringsagenda concreet gemaakt en samengevat. In het schema staat ook de impact op de S&V benoemd. Hiermee maken we duidelijk dat het genoemde onderwerp (bijv. de prestatie of de indicator/streefwaarde) onderdeel is van de provinciale begroting en daarin dus ook gewijzigd moet worden. Deze voorgestelde wijzigingen zijn daarom ook onderdeel van Burap II zodat PS hierover een besluit neemt.

Overzicht voorgestelde aanpassingen uitvoeringsagenda:

	Onderwerp UA	Voorgestelde aanpassing	Impact op S&V
1	Actielijn 1 Stedelijke netwerken	Nieuwe actie: opstellen Investeringsagenda	Nee*
2	Actielijn 3 Werklocaties	Nieuwe actie: verkennen oprichting herstructureringsbedrijf	Nee*

* Bovengenoemde nieuwe acties betreffen geen (aparte) prestaties in de Begroting 2026, maar maken onderdeel uit van overkoepelende in de begroting opgenomen prestaties. Daarmee is geen aanpassing van de begroting nodig. In de 2^e Burap 2026 zullen in de toelichting op de voortgang van de prestaties deze nieuwe acties wel worden benoemd.

Bijlage 1.

Afhandeling Moties en Toezeggingen

Bijlage bij Voortgangsrapportage 2026 Uitvoeringsagenda Wonen en Werken 2024-2027

Nummer	Titel	Onderdeel van behandeling	Inhoud motie/toezegging	Afhandeling
6217550	Toezegging aanbrengen consensus en prioritering in probleemdefinities volkshuisvesting	Statenvoorstel 24/25 Rapport Zuidelijke Rekenkamer "Woningbouwopgave".	Breng vanuit de coördinerende rol van de provincie consensus en prioritering aan in de probleemdefinities van verschillende partijen ten aanzien van de uitvoer van projecten.	In de Statenmededeling Wet versterking regie volkshuisvesting van juli 2026 zijn PS geïnformeerd over de consequenties van de wet en het daaruit verplichte Provinciale volkshuisvestingsprogramma. Een van de gevolgen van de wet is dat meer duidelijkheid is ontstaan over doelen, prioriteiten en verantwoordelijkheden met betrekking tot volkshuisvesting. Daarmee beschouwen wij de toezegging als afgedaan.
6217548	Toezegging Consistentie in monitoren volkshuisvesting	Statenvoorstel 24/25 Rapport Zuidelijke Rekenkamer "Woningbouwopgave"	Wees meer consistent in het monitoren van alle doelen en afspraken rond de woningbouw en geef ook aandacht aan de voortgang ten aanzien van alle noodzakelijke randvoorwaarden en mogelijke belemmeringen.	Dit heeft doorlopend onze aandacht. Het moment van actualisatie van de monitor wordt afgestemd met het Rijk en gemeenten. Definities worden in de regio's besproken, waarbij we streven naar uniformiteit. De 'landelijke basisset' t.b.v. de monitoring van het planaanbod en de voortgang van de woningbouw is hiervoor de basis. Bij de inrichting van Juno 2.0 - het systeem waarmee het planaanbod voor woningbouw wordt gemonitord en waarop alle (56) Brabantse gemeenten én ook de provincie zijn aangesloten - is eenduidigheid in de begrippenlijst en m.b.t. de belemmeringen (de ksf's) aangebracht. Daarmee beschouwen wij de toezegging als afgedaan.
6217553	Toezegging Proces Provinciaal volkshuisvestingsprogramma	Statenvoorstel 24/25 Rapport Zuidelijke Rekenkamer "Woningbouwopgave"	Geef op korte termijn duidelijkheid over het proces en het volkshuisvestingsprogramma dat op grond van de Wet versterking regie volkshuisvesting moet worden opgesteld. Houdt daarbij zoveel mogelijk vast aan al eerder gemaakte	In de Statenmededeling Wet versterking regie volkshuisvesting van juli 2026 zijn PS op hoofdlijnen geïnformeerd. Bij de uitwerking wordt zoveel als mogelijk vastgehouden aan eerder gestelde doelen en gemaakte afspraken. Wij beschouwen de toezegging hiermee als afgedaan.

			afspraken en eerder gestelde doelen.	
6217551	Toezegging Ondersteunende rol nieuwe werkwijzen en producten woningbouw	Statenvoorstel 24/25 Rapport Zuidelijke Rekenkamer "Woningbouwopgave".	Zet de ondersteunende rol ten aanzien van de introductie van nieuwe werkwijzen en producten in de uitvoering van woningbouwprojecten voort en stuur proactief op de verspreiding van de verbetermogelijkheden die daaruit voortkomen over de gehele provincie	Wij zijn hierin erg actief. Voorbeelden zijn het stimuleren van parallel plannen in het bouwproces via hackatons, het opstellen van een model anterieure overeenkomst voor gemeenten en het stimuleren van industrieel bouwen om de feitelijke bouw te versnellen. Veel van deze initiatieven worden regionaal gedeeld met gemeenten, corporaties en anderen in regionale versnellingsstafels die we faciliteren en mee organiseren. De Brabantse aanpak trekt inmiddels ook buiten de provincie de aandacht en krijgt op verschillende fronten navolging. Vernieuwing en versnelling zijn hiermee structureel geborgd, waarmee deze toezegging is afgedaan.
6217555	Toezegging herijking provinciale beleidskaders	Statenvoorstel 24/25 Rapport Zuidelijke Rekenkamer "Woningbouwopgave".	Bezie welke provinciale beleidskaders moeten worden herijkt om een meer actieve regierol van de provincie consistent door te kunnen voeren, met als voorbeelden het grondbeleid van de provincie, het bredere omgevingsbeleid en het economische en investeringsbeleid.	Met de Wet versterking regie volkshuisvesting is de provinciale regierol versterkt en wettelijk verankerd. Flankerend beleid vanuit bijvoorbeeld grondbeleid, maar ook economisch en investeringsbeleid pakken wij actief op in nadere verkenningen. Deze kunnen leiden tot concrete initiatieven zoals bijvoorbeeld investeringen vanuit de Immunisatieportefeuille. Wanneer aan de orde worden PS uiteraard betrokken. Daarmee is deze toezegging afgedaan.

Provincie Noord-Brabant

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
www.brabant.nl